

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 «
Helyben házhoshozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 «
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
szombat napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaadásán
vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A közoktatás és a mezőgazdaság.

A vallás- és közoktatásügyi tárca vitája a magyar gazdatársadalmat is közelről érdekli. Néhány mezőgazdasági szakiskolától eltekintve Magyarország összes közoktatási intézménye, kezdve az elemi iskolától az egyetemig, a közoktatásügyi miniszter hatáskörébe tartoznak. Természetes tehát, hogy ezen tárca keretében kell megoldani mindazokat a kérdéseket, a melyek a gazdasági ismereteknek a közoktatásügyi intézményekbe való bevezetésére vonatkoznak.

Apponyi Albert gróf annak idején már kidolgozta a gazdasági népiskolákról szóló törvényjavaslatot, mint ismeretes ennek a törvényjavaslatnak az volt a célja, hogy az ismétlődő iskolai tankötelesek számára községi gazdasági népiskolák szerveztesenek, a melyekben a földmives nép gyermekei a mezőgazdasági gyakorlat ismereteiben kaptak volna oktatást.

Minden ilyen iskola kisebb földterülettel, kerttel lett volna ellátva, a hol a kertészet, szőlészet és borászat körébe tartozó ismeretekre, valamint kézi ügyességekben nyert volna kiképezést a földmives ifjuság. A IX. országos gazdaságkongresszus is megsürgette a fontos in-

tézményt, hihető, hogy a közoktatásügyi vita folyamán lesz, a ki ezt a fontos ügyet szóvá teszi, a mit a miniszternek mindenestre meg kell szivlelni.

Hiszen előrehaladott államban a népiskolai tanításba már belevitték a gazdasági oktatást. Csak mi, a hetven százalékban agrikulturnál nélkülszük ezt a fontos reformot. Nagy baj az is, hogy a tanítóképzőkből nem kerülnek ki a mezőgazdaságot minden tekintetben értő tanítók. A Kecskeméten megnyitott mezőgazdasági szaktanítóképző intézet ez idő szerint még nem képes a hiányt pótolni. Sokkal több mezőgazdasági szaktanítóra van szükség, mert a kulturát és a többtermelés eszméjének gyakorlati részét csakis így lehetne bevinni a nép vérébe.

Az is téves eredménnyel jár, hogy a földmives iskoláknál rendezett négy hetes mezőgazdasági oktatásra csupán háromszáz tanítót vesznek fel, a kik a kisebb gazdasági népiskolákban tanítják a gazdasági tárgyakat: ezzel ugyan nem lehet sokat elérni.

Mindenestre nagyon kívánatos dolog, hogy a néptanító járatos legyen a mezőgazdasági ismeretekben, mert a keze alá kerülő növendékek — nagyon kevés kivétellel — valamennyien földműves szü-

lők gyermekei, a kik a jövőben mezőgazdasági munkával keresik kenyerüket.

Most már azután, ha a néptanító a tanítóképzőben nem szerezheti meg a mezőgazdasági munkálkodás ismereteit, akkor erre növendékeit sem taníthatja meg. Kívánatos tehát, hogy a közoktatásügyi miniszter gondoskodjék arról, hogy a tanítóképző intézetekben a leendő tanító a legmesszebb menő kiképzést nyerjen a természettudományban és az ezzel kapcsolatos mezőgazdasági szakdolgozatokban.

A polgári iskola volna hivatott arra, hogy részben a középfokú gazdasági iskolák helyébe lépjen s hogy a közismereti oktatást tovább folytatva, a gazdasági ismereteket is alaposabban előmozdítsa.

Szükséges tehát, hogy a polgári iskolába ne vitessék a mezőgazdasági oktatás szelleme, hogy a jobb módú gazdag gyermeke az általános műveltségen kívül a mezőgazdasági ismereteket is elsajátítsa. Ezzel kapcsolatban elmaradhatatlannak kell lenni az egyéves katonai szolgálat kedvezményének, ami meg kell, hogy illesse a polgári iskolát végzett ifjakat.

Régi és jogosult kívánsága a gazda-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy falun mentem keresztül...

Egy szomorú és mégis édes emlék kísért olykor-olykor...

Néhány év előtt történt, június vége felé, Jurának egy kis falujában, a hegyek között. Meglehetősen jó utat vezetett hozzá, s én automobilon érkeztem oda, habár az a széles ösvény jobban ismerte a tehének patáit és a szekérszöregést, semmint az én gépem lüktetését. Egy óra óta senkivel sem találkoztam s elvesztettem az utat. Végre megálltam, hogy vizet vegyek s vagy öt-hat házat láttam magam előtt, s az elsőbe, mely kissé távolabb állt a többiétől, betértem.

Egy kis udvar volt előtte, benőve fűvel, mintha nem tartották volna érdemesnek arra, hogy megtisztítsák. Bent egy sötét és elhanyagolt szobában egy jó öregasszony ült egy nagy karos székben, erős paraszt nő, jóságos mosolyal a szemében és az ajka körül. Jónapot kívánt, de nem mozdult jöttömre, s én engedelmet kértem tőle, hogy kutjából egy kis vizet húzassak magamnak. Ő a szegletben álló vödörre mutatott s megmagyarázta a szivattyus kut kezelését, s miután megtöltöttem a gép rezervoárját, visszatettem helyére a vödört. Ekkor mosolyogva szólott hozzám az öreg asszony:

— Nem volt nagyon melege a lovának? Azt hittem tréfál velem, de az arca egészen őszinte volt.

— Nem ló — feleltem. — Automobil. De azért afajta ez is. Ez az állat is csak úgy megszomjazik, mint az igazi ló.

— Automobil! Ah, Istenem! Itt van az ajtóim előtt! Én, aki soha se láttam még autómobilt!

Nevetni kezdtem. Elvégre nem lehetetlen, hiszen itt, az Isten háta mögött vagyunk egészen. De ez a gondolat nagyon megtartott.

— Jöjjön, nézze meg az enyémet!

Alig mondtam ki e szavakat, valami azt sugta nekem, hogy abszurdumot tettem. A jó arc elkomorult, a szemekben mintha szegény ragyogna.

Fájdalmasan magyarázza meg:

— Sajna, jó uram, én nyomorék vagyok. Hat év óta ide szegsz a köszvény a karosszékhez. Vagy talán naralízis. Nem bírok mozdulni sem.

Szemmel láthatólag nehezére esett ezt elmondani. Kétségbeestem. Hogy vigasztaljam, mellé ültem s kérdezősködni kezdtem felőle. Megtudtam tőle, hogy a férje, habár öreg, de egész nap a mezőn dolgozik, azaz ott fűnt a hegytetőn, mert ők az odában laktak. Es amíg beszélt, az arca még ráncosabb lett, mintha sirni szeretne.

Már tíz éve nem látta azt a kis földet, azt a kis fennsíkot, mely az övék. Es úgy fog meghalni, hogy el sem bucsuzhat tőle. Ekkor egy eszmém támadt. En a motorommal felvihetem oda.

Igen, megteszem, nehogy elmulasszak egy jótettet.

Az öregek iránt jóknak kell lennünk, ők azok a hirnökök, a kik hamarosan Istenhez térnek.

Elmondom neki eszmémet. Mintha valami nagy, nagy öröm érte volna.

Elhalványodik a vágytól és izgalomtól, a félelemtől és örömtől. Végre rábeszéltem. Hívom a szomszédot, hogy segítsen nekem őt kivinni. Mert egy kicsit kövér és nehéz. De mindegy. Csendesen, gyengéden fölemeljük és beleültetjük az automobilba. Nem tud szólni, de kifejezhetetlen mosoly fut végig az arcán. Nem mozdul, belekapaszkodik az oldalába s egy kicsit meg is ijed, mikor a motor mozgásba jön. Lassan indulunk, hogy meg ne fázunk, a takarók dacára, amelyekbe beburkoltam.

A szomszédok mind az ajtóba gyűlnek, vannak tizen, nem számítva a gyermekeket és a kutyákat.

Az öreg asszony egész lelkével bámul. Hiszen egy kilométernyire van már a lakásától, neki ez a vidék valami gyönyörű szép, hiszen tíz éve nem látott mást, mint amit az ablakából észrevehet. Reszkető hangon magyarázza

Üzletáthelyezés!

Van szerencsem a tisztelt vevőközönseget értesíteni, hogy a Szent László-tér
Kishidőnél 9 éve vezetett

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tu ságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszertár mellé, a volt Hegedűs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönseget eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

Nagyvárad, Bémer-tér.

társadalomnak, hogy a mezőgazdasági magasabb és egyetemes ismeretek elsajátítása céljából az egyetemeken és jogakadémiákon önálló tanszéket szervezzenek és az őstermelésre vonatkozó tudományos vonatkozásokat és törvényeket a közigazgatási állások elnyerhetésére külön vizsgálat tárgyává tegyék. Rég hangzottatott óhaj az is, hogy Magyarországon mezőgazdasági egyetemet kell felállítani.

Sajnos, hogy a mezőgazdasági egyetem tervét a földművelésügyi miniszter egyelőre eljuttatta. Ha már nincs mezőgazdasági egyetemünk, legkevesebb, amit követelhetünk az, hogy a közoktatásügyi miniszter a harmadik egyetemet mezőgazdasági fakultással szervezze.

Mondhatjuk, ez nagyon szerény kívánság akkor, amikor ebben a tekintetben már a balkáni államok is megelőztek bennünket.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 26.

Berzeviczy elnök negyed 11 órakor megnyitja az ülést.

Berzeviczy elnök bejelenti, hogy Bánffy Dezső báró temetése délután 3 órakor lesz a Kalvin-téri ref. templomból és felkérésére *Návay* Lajos alelnök fog a Ház nevében gyászbeszédet mondani és tekintettel a temetésre, indítványozza, hogy a Ház 1 órakor rekesse be a tanácskozásait. (Elfogadják.)

Mártonffy Márton: Ismerteti a mai viszonyokkal kapcsolatban a kiegyezés előtti nép, közép és felsőbb iskolák viszonyait. Hosszasan idéz a Bach korszakbeli viszonyokból és oda-konkludál, hogy Eötvös József bárónak 1868-iki oktatásügyi törvényein kell, hogy alapuljanak, illetőleg ezen épüljenek fel a tervezett reformok. Beszél a nemzetiségi kérdéssről, melyet

az utat. Az út körülmegy a dombon. Lám' odafönt három lánc föld van: az egyik már zöld, a másik földszinű és a harmadikon fák vannak. Ez az . . .

Nem is kell tovább mondania, a kezét összeszetesi a mellén, mintha imádkoznék s a szeméi megtelnek könyekkel. Már esteledik. Mintha a hegy a napot az ormán viselné, mintha oda-szegezte volna azt valaki. Az öreg asszony annyira kitágult szemekkel nézi a szegényes, három darab földparcellát, mintha valami csodálatos szépségekben bővelkedő valamit látna. Soha azelőtt nem éreztem, mily nagy lehet a gyengédség, mily magasatos a hite a szegényeknek, csak itt, az öreg asszony mellett, ebben a pillanatban.

Az életnek minden őszöne, a halálnak nagy megértése, ugyannyira benne volt ebben a kezdetleges agyban ebben a pillanatban, mint soha még nagy tudós koponyájában sem.

A mező el volt hagyatva, az öreg munkás is bizonyonyal eltávozott, de rövidebb uton vágott át hazafelé, mert őt sem láttuk sehoh. Mikor visszafordultunk, a paralitikus asszony egy kézmozdulattal Istenhozzádot intett a vidéknek, a mely egyben gyengéd és vallásos is volt. Göbös ujját halvány ajkához emelte s egy csókot küldött a világ e kis zuga felé, amely az ő életének mindensége volt.

Néhány percig még ott maradtam vele s eltréfáltam az időt, s így megtudtam azt is, hogy egy fia van, a ki Champagnoleban dolgozik, száz kilométernyire innen. Két unokája is született már s az idősebbik tiz esztendősközülök. Még sohse látta őket, mert az út nagyon sokba kerül. Ugy fog meghalni bi-

csak néhány tulburgó pap és szerepelni vágyó tanító éleszt a felvidéken a Schulverein által megindított mozgalomról, melyet a hazafias svábok visszautasítottak. És ezen agitatorius törekvésekkel szemben a mi kötelességünk, hogy megvédjük a magyar állameszmét olyképpen, hogy már eleve, az elemi iskolákban vetjük el nemzetiségi vidékeken helyes tanítási móddal a magyar állam iránti szeretetet.

Kelemen Samu: Semmi sem mutatja jobban a liberális közszellem hanyatlását, mint gróf Zichy János beszéde és az a helyeslés, amelylyel a néppárt fogadta. Tisza István is azért szólalt föl, hogy a liberálizmus menő-övét kínálja neki. A miniszteri beszédnek két érdekessége van. Az egyik, ami benne volt...

Polónyi Géza: A keresztény szó!

Kelemen Samu: Azt én fogom megmondani és prokurát az én beszédem elmondására Polónyi Gézának nem adtam! (Derűtség.) A másik, ami érdekes a miniszter beszédében, az, ami nincs benne. Benne van a beszédben, hogy a miniszter pályájának kezdetén Molnár János volt a politikai guvernánása. A miniszter beszéde tulmegy egy tárca keretén s inkább általános kormányprogramnak tekinthető. Teljesen keresztényszocialista program ez s kérdi a miniszterelnököt, hogy mit szól ehhez? Miért adott a kultuszminiszter ilyen ellenprogramot? Kérdi, mi tehát a programja: a Deák-féle liberalizmus vagy a keresztényszocializmus?

A kereszténység történeti érdemeit elismeri, de nem szabad a kulturát felekezeti szempontokból osztályozni és nem szabad a kulturát felekezetiességgel összetéveszteni.

Simonyi-Semadam Sándor: De különbség csak van közöttük.

Polónyi Géza: Kolumbusz felfedezte Amerikát és keresztény volt! (Derűtség.)

Kelemen Samu: Szól a miniszternek a mai destruktív viszonyokra tett megjegyzéséről. Beszéli a szabadkőművességről és a kongregációkról és azt állapítja meg, hogy a szabadkőművesség egy antiklerikális kongregáció, a Mária kongregáció pedig antiliberalis szekta. (Derűtség jobb oldalon.) Szól aztán a Mária kongregációkról bővebben és ismerteti azok céljait, mely szerint az nem egyéb, mint az Ecclesia militans iskolája. Bus Jakab jezsuita szerint: harci szervezetek. Felolvás idézeteket a congre-

zonnyal, hogy meg se csókolhatja őket! Így hát megígértem neki, hogy én a gépemen elviszem Champagnoleba, két hét múlva, mikor erre visszatérek. Ezt a nagy örömet még meg akartam neki tenni. Jövő hét vasárnapján el fogok érte jönni. El.

Két hét múlva tényleg, Genfből visszatérőben, megálltam a kis kunyhó előtt. Nagy csődület volt előtte. Bizonyonyal megudták a falubeliek jövevelemet és látni akarták az ördögös masinát. De mikor beléptem a kis kunyhóba, egy öreg ember fogadott, arca fájdalomosan vonaglott és öreg kezeit tördelte:

— Ah, Uram, ugy-e az öregemért jött! Fájdalom, már nem érdemes! Meghalt! Az izgalom megölte! A mióta elvitte oda föl, azóta, bizony egy kissé raeghibbant az esze. Csak önmre gondolt, egyre azt emlegette, hogy vis-szajön . . .

Ma reggel is azt mondta, hogy végre meg fogja láthatni az unokáit! Sirt örömben . . . Azt akarta, hogy felöltöztessenem az ünneplőjébe. Azt a ruhát adtam rá, a mi évek óta a szekrényben függ s meg is fészültem rendesen . . . Ugy beszélt mindenről egyszerre, mint akinek láza van. Es aztán egyszerre, alig két órája, uram, elhalványodott s egy nagyot sóhajtott . . . Szegény elkopott szíve állott meg csak . . . Látja, uram, két hét óta tulságosan sokat vert! . . .

Szomoruan léptem be a szobába az öreg után.

A halott ott ült a karosszékekben, diszes öltözékben, mintha ezüzlakodalmára készülne. Merev és halvány ajkára boldog mosoly fagyott . . .

Pierre Frondaïne.

gációs havi füzetekből. A kongregációk vallási fanatizmussal terrorizálják az ifjakat. Nem fogadja a kongreganista egyesületek jogosultságát, de arra, hogy az iskolai ifjúságot ilyen felekezeti egyesületekbe hajtsák bele, nem tud belenyugodni. Hívják azt Mária kongregációnak, vagy Bethlen körnek, Cion vagy Mózes egyesületnek egy formán elítéli az ifjúság belevonását, mert az ifjúságnak és erre meg kell találni a módját az államnak, csak olyan egyesületbe szabad belépni, amelybe felekezet nélkül minden ifju beléphet. (Zajos helyeslés és taps a Kossuth és Justh-párton és a munkapárton.)

Idősb **Erdőyi Sándor**: Nagyon helyes!

Kovácsy Kálmán: (Veri a padot) Helyes, helyes, igaza van Kelemennek!

Berzeviczy elnök: Kovácsy képviselő urat rendreutasítom!

Huszár Károly: (Kovácsyhoz) Mért csináltak a Bethlen kört?

Kovácsy Kálmán: Ez nem ultramontán kör! Nem tulzó felekezeti!

Huszár Károly: Az egész országban, Erdélyben, Debrecenben mindenütt csináltak felekezeti köröket! (Mozgás és zaj az egész Házban.)

Enök Kovácsyt és Huszárt rendreutasítja.

Kovácsy Kálmán: Nem fogom türni, hogy felekezetek szerint osztályozzák az ifjúságot!

Apponyi Albert gróf: E t nem fogjuk fölled kérdezni!

Kovácsy Kálmán: Veled nem vitatkozom Kegyelmes Uram!

Sághy Gyula: Ne kiabálj! Ha kiabálni akarsz menj ki a padból!

Kovácsy Kálmán: Nem megyek ki. En itt becsületesen képviselem a 48-as elveket, akinek ez nem tetszik, az menjen ki.

Kelemen Samu: Remélem, hogy a közvélemény és a képviselők is meg fogják találni az utat, hogy öklükkel zuzzák szét azokat az ellentéteket, melyeket némelyek a felekezeti kérdés bolygatásával visznek az ifjúságba. Nem fogadja el a költségvetést.

Rakovszky: (a munkapárt felé) Na, hát éljenzenek! A munkapárton éljenzenek.

Kozma Andor a nemzetiségi kérdésre foglalkozott. Hangoz'tatta, hogy a közoktatásba nem szabad felekezeti irányzatot bevinni.

Az ülés 1 órakor végződött.

Képviselőházi affaire. A *Kovácsy* Kálmán és *Sághy* Gyula között felmerült affér nagy feltűnést keltett a folyosón, annál inkább, mert *Apponyinak* Kovácsy Kálmán megjegyzésére tett válaszából indult ki az egész. A Kossuth-pártban a radikálisok megütköztek *Apponyi* válaszában, amelyet Kovácsynak adott és azzal védekeztek, hogy nem jól értették *Apponyi* válaszát. Kovácsy Kálmán a folyosón kijelentette, hogy nem engedi magát terrorizálni és *Sághy* által folytonosan dirigáltatni. Többien igyekeztek Kovácsyt megbékéltetni s az ügyet este a pártban intézték el.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkben megérkeztek
REICHARD áruháza

Előkészületek a püspöki beiktatásra.

A püspöki installáció közeledtével mind jobban kialakul az impozáns ünnepség, amilyen régen volt Nagyváradon. A polgárság erősen buzgólkodik, hogy minél emlékezetesebb ünnepségben adjon kifejezést örömeinek, hogy a kiváló méltóságra, Várad ősi püspöki székebe a nemzet egyik legkiválóbb nagy nevű főúri családjának oly jeles tulajdonokkal ékeskedő tagját ültette a királyi kegy.

A püspöki palotában levő egyházmegyei irodába tegnap is folyton érkeztek bejelentések. Már meg lehet állapítani, hogy mintegy ötven küldöttség tiszteleg hétfőn délután az egyházejedelem előtt s megkapó látvány lesz már maga a különböző küldöttségek gyülekezése is. A különféle egyházi, katonai diszruhák mellett rengeteg sok diszmagyar öltöny, gazdag színpompája emeli az ünnepség fényét.

A polgárság ünneplése a hétfőn este rendezendő fátylasmenetben nyer hatalmas kifejezést. Ha az idő kedvező lesz, valóban impozáns lesz az illumináció; körülbelül 500 fátylával vonul a polgárság a püspöki palota elé, ahol száz tagú dalárda éneke cseng föl a főpásztor üdvözlésére, akihez dr. *Hoványi Géza* országgyűlési képviselő intéz üdvözlő beszédet a polgárság nevében.

Az egész ünnepség központja, az ünnepélyes beiktatás másnap, kedden, május 30 án délelőtt megy végbe nagy egyházi pompával a székesegyházban, amelyen előreláthatólag Nagyvárad várós előkelő közönsége nagyszámmal lesz jelen. *A templomba szabad lesz a bemenet, belépő jegyeket nem adnak ki.*

Délben a püspöki palotában 350 terítékű diszbedet ad az új püspök, amelyre a város előkelőségei, a küldöttségek vezetői hivatalosak.

Gróf *Széchenyi* Miklós püspök tegnap meglátogatta a káptalan tagjait s a papnövedt.

A beiktatási ünnepségre a fővárosból is többen utaznak le Nagyváradra. Gróf *Zichy* János kultuszminiszter szintén részt óhajtott volna venni Nagyvárad város és az egyházmegye ezen ritka örömnépén, azonban a képviselőház éppen most tárgyalja a kultuszminiszteri tárcsa költségvetését s ez akadályozza a minisztert a lejárásban. Mint halljuk, a kultuszminiszter helyett *Náray Szabó* László államtitkár azonban Nagyváradra jön a beiktatási ünnepélyre.

Részt vesznek az impozáns ünneplésen a *Széchenyi* grófi család férfi tagjai, köztük gróf *Széchenyi* László is.

A *fiataloknak* nagyvárad felügyelő hatóságának és a Nagyvárad és Biharmegyei Patronázs Egyesületnek tagjait kérem, sziveskedjenek gróf *Széchenyi* Miklós lat. szert. püspök ur ő Nagyméltóságának üdvözlésére folyó hó 29 én hétfőn délután 4 órakor a lat. szert. püspöki palota emeleti csarnokában összegyűlni. *Molnár* Géza, kir. kuriai bíró, a felügyelő hatóság és a Nagyvárad és Biharmegyei Patronázs egyesület elnöke.

A *Biharmegyei Orvos Gyógyászati és Természettudományi Egylet* küldöttségét gróf *Széchenyi* Miklós püspök ur ő Méltósága folyó hó 29 én délután 4 órakor fogadja.

Felkérem az orvos egyesület azon tagjait, akik a küldöttséghez csatlakozni akarnak, hogy a jelzeti napon háromnegyed négykor a *Nyír* féle gyógyszerárban gyülekezzenek. *Dr. Konrád Márk*, elnök.

A miklólázuri bűnügy.

Hetedik és nyolcadik nap.

Tovább folyik a miklólázuri bűnügy tárgyalása és a sok kevésbé fontos tanuvalomások közé még mindig kerül egy két szenzációs momentum, ami a mai szürke, unalmas tárgyalások kíváncsi hallgatóságát egy kissé felvillanyozza.

A sok-sok tanu kihallgatása még egyre folyik. A tárgyalások szenzációja a

hamis tanu.

Már megirtuk annak idején, hogy a múltkori tárgyalások valamelyikén *Kálló* János, a miklólázuri, illetve mostani nevén miklórtási kovács teljesen ellenkezőleg vallott most a tárgyaláson, mint a vizsgálóbíró előtt. Az ügyész akkor a letartóztatását is kérte hamis tanulás, hamis eskü miatt. Ezt azonban a bíróság nem rendelte el. Most azonban a vizsgálóbíró jelentést adott be, amelyből kétségtelenül megállapítható, hogy *Kálló* János hamisan vallott. Ugyanis *Kálló* a vallomás után alig hogy hazatért, elment Nagy Ferenc csendőrmesterhez és megvallotta, hogy nem bírja tovább a lelkiismeret mardosást.

Az esküdtszéki tárgyaláson hamisan vallott. *Popescu* Sándor, a vádlott bátyja beszélt rá, hogy hamis vallomást tegyen. Erre tanui is vannak.

Ez a jelentés óriási izgalmat keltett és a bűnügy kimenetelére rendkívül nagy fontossággal bír.

A tanuvalomások közül kiemeljük a következőket. Folytatták *Annusa* irnok kihallgatását, ezután *Krajnik* kihallgatására került a sor. Elmondja az ő meglövetésének történetét. Mikor *Popescu*val találkozott, az azt mondta neki: az Istenért, mi történt? Akkor *Popescu* Aurél nem volt felöltözve.

Dobos Sándor, mikor *Krajnik* megsebesülését hallotta, elsőnek ment ki egy fegyverrel a kezében és látott is egy alakot menekülni, utána kiáltott: Megállj, mert meglőlek! Azonban az alak a másik pillanatban már eltűnt a kerítések mögött.

Theodor Gusztáv *Popescu* mellett vall.

Több tanu kihallgatása után, pénteken délben 12 órakor indítványozta az ügyész, hogy a bíróság rendelje el, hogy *Popescu* mutassa meg az esküdteknek és a törvényszéki orvosnak a vállát, van-e rajta most is scrofulotikus kiütés?

Azonkívül, mivel gyanusnak találja, hogy *Krajnik* olyan közlelől és mégis oly könnyen sebesült meg, a lövésre, indítványozza egy új szakértőnek a kirendelését a nagyvárad helyőrségi tisztek közül, hogy meggyőződjenek, hogy lehetséges-e ez a könnyű sebesülés, mikor ilyen közlelől jött a lövés.

A védő az elsőt nem, a második indítványt azonban a leghatározottabban ellenzi.

Délután az elnök kihirdeti a bíróság határozatát, mely szerint a második indítványt elveti a bíróság, elrendeli azonban *Popescunak* a törvényszéki orvos által való megvizsgálását, ami meg is történt. A törvényszéki orvos konstatálta, hogy ilyen bőrelváltozás most is van *Popescu* mellén, ez azonban a már említett betegség kifolyása.

Ma déután a többek közt kihallgatta a bíróság *Popescu* Aurél édesanyját, *özv. Popescu*

Mihálynét és a testvérét *Popescu* Silviát, akik igyekeznek a jegyző alibijét igazolni és azt vallják, hogy mikor *Krajnik* megsebesülése miatt a szobájába siettek őt felköltetni, *Popescu* az ágyban fekve találták, a ruhája ott volt mellette a széken.

A tárgyalást ma reggel 8 órakor folytatják.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** *Radu* Demeter, gör. kath. püspök tegnap este Belényesből hazaérkezett.

* **Belopotoczky püspök a városházán.** Dr. *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., felsz. püspök, nagyvárad kanonok tegnap felkereste a városházát s látogatást tett *Hlatky* Endre főispánnál és *Rimler* Károly polgármesternél.

* **Várady Árpád utódja.** A király gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. *Andor* György esztergomi kanonokot és primási irodaigazgatót miniszteri osztálytanácsossá kinevezte és egyidejűleg a miniszteri tanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

* **Pályázatok aszfaltozásra.** A város közgyűlése már korábban elhatározta, hogy *Uri-Borz-* és *Kert-utacákat* teljesen aszfaltoztatja, *Beöthy* Odön-utcán pedig aszfalt járdát készítet. A városi mérnöki hivatal most megkereste a városi tanácsot, hogy ezen munkálatokra mielőbb írják ki a pályázatot. Es pedig az uttestekre nézve hengerelt, tömörített, vagy öntött aszfaltra, a gyalogjárókra nézve öntött, vagy csömöszöt aszfaltra. A város tartsa fön, hogy *Kert-utacának* a *Pecéöl* *Vámház-utca*ig terjedő részét csakis a csatornázási munkálatok végrehajtása után eszközölje a vállalkozó.

* **A magyar iparért.** A kereskedelmi miniszter pár évvel ezelőtt igen üdvös célu körrendeletet adott ki, melyben minden közhivatalnak meghagyta, hogy irodaszereit magyar gyártmányokból szerezzék be. A hivatalok bármily jóindulattal viseltettek a magyar gyártmányok iránt és hogy ennek dacára mégis az iroda legkevesebb szerét képezték a magyar gyártmányok; annak az volt az oka, hogy nem ismerték fel a magyar gyártmányokat. Különösen a papír volt az, melynél nem tudták megállapítani, hogy hazai-e, vagy külföldi. A kereskedelmi miniszter utasítására a kereskedelmi muzeum most minden közhivatalnak értesítést küldött, melyben a magyar papírok védjegyeit ismerteti rajzokban külön-külön. A jövőben minden papírvásárlás alkalmával meg kell nézni, hogy rajta van-e a védjegy s ha nem volna rajta, úgy nem szabad megvásárolni.

* **Kinevezés.** A m. királyi igazságügyminiszter dr. *Némethy* Andort, a nagyvárad királyi ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt a nagyvárad királyi ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottá rendelte ki.

* **Kiporotok a színházban.** A tegnap folyamán sok bámulója akadt a színház előtt egy kis ben in motoros gépszerkezetnek, mely a színház belsejébe bocájtott tömlőkön át a földszinti párnázott székeknek, szőnyegeknek porát szedte fel a gép mellé állított légürés kazánba. Nagyvárad városa a magyar «vacuum cleaner» vállalatától, középületeinek kiporolására légürés tisztító készülék vásárlását vette tervbe *Weisz* Lajos gépbizományos kereskedő közbenjárására bemutatásra hozta gépeit, emberit *Horvát* Miksa, a vállalat budapesti tulajdonosa. Az előadó művész személyzet és színházi nagy közönség tudejét tiznyolc kiló portól mentette meg a kísérlet, melyet csupán a földszinti néző terezen végeztek. Er-

dekes volt a gép bemutatása. A portól megfakult földszinti bársony ülések, amelyekből a kéz érintésére valóságos porfelhő keletkezett, a gép által pár pillanat alatt visszanyerték eredeti biborszínüket s teljesen pormentes lett a bársony ülés. Szőnyegek igen rövid idő alatt szintén teljesen pormentesek lettek. A bemutató meggyőzte teljesen a szemlélőt, hogy a gép kitűnően megfelel céljának s igen egyszerű volna, ha a város beszerezne egy ilyen porszívó gépet.

* **Matiné a kiállításon.** Ugy látszik, hogy a neveknek nagy vonzerejük volt, amelyek a csütörtöki matiné programján szerepeltek. Különösen Horváth Micre voltak kíváncsiak sokan. S a közönség nem remélt számban jelent meg, ülve, székeken állva, falhoz lapulva, izgattan várta kedvenceit. Mind a három terem zsutolásig megtelt s ép ez volt a baj. A rendezőség 50—60 hallgatóra számított, pódiumot nem emeltetett s csak elöl helyezett el székeket. Akik hátra szorultak, azok egy betűt sem értettek Kondor Ernő énekszámából s látni sem láttak semmit. Így járt Gulácsy is nakszijáni meséivel, pedig megérdemelték volna, hogy hátul is csönd legyen. Még Zay Margit zongorajátéka alatt volt legáltalánosabb a figyelem. Csák Ica művészi szavaltát igazán csak a legelső sorbeliek élvezhették. Ezután hosszú szünet következett. Nincs szereplő. Se Bihari Böske, se Horváth Mici nem jött el, néha valaki Szentgyörgyi Mártha nevét kiáltja, de Szentgyörgyi sehol sincs. Mikor már kiasos a helyzet, az unszólásra áttöri magát a hölgykordonon Kondor Ernő és szellemesen, könnyedén megígéri, hogy szíves engedelmükkel kiráz a kabátja ujjából egy pár tehér rózsát. Es pompásan mulat az egész terem. Végül Turányi kísérte szimpatikus taps, mikor a váradi költő triászról: Emőd-Juhász-Dutka olvasott föl szép verseket. A kissé bohém lefolyású matinérol mégis elégedetten távozott a nagy publikum. A képeknek igen sok érdeklődőjük volt.

* **A gyermekkorház szabályrendelete.** Emittettük már, hogy a Sztaroveszky gyermekkorház szabályrendeletének módosítását határozta el a kórház igazgató-választmánya. Ehez képest dr. Thury László városi főgyógyász betejestette a módosításra vonatkozó jelentését. A módosítás szerint a nem nagyváradi beteg gyermekeken kívül idegeneket is vesz fel a kórház ápolásra, ha hely van; a bejáró betegeket bizonyos időben ingyen orvosi rendeletben részesítik. A kórház nyilvános jellegű legyen. Személyzete az igazgató-főorvos, a sebész főorvos, a szükség szerint egy vagy több segédorvos, tisztelabeli rendelő orvosok, akik az orvosi szolgálatot teljesítik és egy gondnok és a szolgálta. Az igazgató-főorvos és sebész főorvos élethossziglan neveztetnek ki s feyelymileg mozdíthatók el, továbbá nyugdíjjogosultak. Mindkettőt a főispán nevezi ki.

* **Bánffy Dezső temetése.** A Kálvintéri református templom egyszerű gyászdiszabevont hajójában tegnap délelőtt helyezték magas katalakra báró Bánffy Dezső koporsóját. Dél-előtt tizenegy órakor indult el a bimbó-utcai gyászszázból a koporsót szállító egyszerű gyászkocsi, amely háromnegyed tizenkettőkor érkezett a Kálvin-térre. Itt a református egyház főemberei várták a koporsót, melyet a templom háttérében állítottak föl. Az elhunyt kíváncsághoz képest a gyászpompa igen egyszerű, csak a templom belső fele és a szószék van drapériával bevonva. A szószék fölött a losonci Bánffy-család cimere. A ravatalozást Baksa Lajos, a konvent előadója intézi s ő felügyel a program betartására. Délután fél háromórákor felvonultak a küldöttek a halottas házhoz,

ahol már akkor óriási ember tömeg gyűlt össze. Három órakor megjelentek Ötelsége képviselőjében Pálffy Miklós herceg, József főherceg képviselőjében Szapáry József. A kormány tagjai közül is többen jelentek meg. Ott voltak Tisza István és Andrássy Gyula grófok is. A temetési szertartás imával kezdődött, melyet Kemessey Béla mondott. Majd megindult a gyászmenet a Kerepesi temetőbe, ahol több gyászbeszéd volt. Itt bucsúztatták el az elhunytat a Ház nevében is.

* **Vasárnapi munkaszünet.** A nagyváradi butorkereskedők tegnap tartott gyűlésükön elhatározták, hogy üzleteiket ezentul minden ünnep- és vasárnap zárva tartják. A butorkereskedők szép példáját a többi kereskedők is követhetnék, mert semmi károsodás sem érné őket, ha vasárnap teljes munkaszünetet tartanának, s alkalmazottaik is kipihenhetnék magukat a hat napi nehéz munka után.

* **Szegény a vármegye.** A sok panasz megszüntetése végett elhatározta Biharvármegye hogy a törvényhatósági utakon nagy arányú javításokat fog eszközölni. A munkálatok természetesen igen nagy áldozatokat igényelnek melyeket pótdobba vett ki a megye. Most a kivetések ellen egymásután küldik be a felebbezéseket a vármegyére. A felebbezők, kéri a kivetett összegeket annyira leszállítani, mint volt az előző évben, mert magasabb összeget nem képesek fizetni tönkretűjtésük elkerülése nélkül.

* **A király és Martyin Tógyer.** Komádiban Martyin Tógyert öt gyermekkel áldotta meg a teremő. Ez a bő áldás arra indította Martyint, hogy a királyhoz folyamodjék neveltetési segélyért. Az uralkodóhoz intézett kérelemben arra hivatkozott Martyin, hogy az öt fia, ha felnő, mint katona, kitűnő szolgálatokat fognak tenni a hazának. A kérvény tegnap minden megjegyzés nélkül érkezett vissza a kabinetirodából.

* **Megcsönkített holttest az árokban.** Hegyközhovácsi község határában borzalmasan megcsönkített holttestet talált az egyik mezőőr. A buzafölde melletti hatalmas árokban egy férfi holttest feküdt. A ruha már foszlányokban lógott róla, a feje pedig hiányzott. A borzalmas leletet bejelentették a nagyváradi kir. ügyészségnek, amelynek megkeresésére megindult a nyomozás. Tegnap reggelre végre megállapították, hogy Filipás Lőrinc hegykőzcsatári ember holttestére bukkant a mezőőr, aki már néhány napja eltűnt hazulról, minden nyom nélkül. A csendőrség tovább folytatja a nyomozást, hogy kiderítse a sötét bűntényt, melynek Filipás Lőrinc áldozatul esett.

* **Elfogott katonaszökevény.** Gere Károly rendőrőrmester tegnap éjjel letartóztatta Rudnyinszky János tizedest, aki a Prezmiselben állomásozó 3-ik számú szekereszereztől megszökött. A rendőrségnek a nyomozás során az jutott tudomására, hogy Rudnyinszky János ezredétől emberölés elkövetése után szökött meg. A rendőrségre történt előállítás alkalmával azonban ezt tagadta s azt adta elő, hogy azért szökött meg, mert egy alkalommal kiment több társával mulatni egy korcsmába s a kellő időben nem tért vissza a laktanyába. Nem volt kimaradási engedélye s ezért a készültség őt bekísérte a laktanyába, ahol az egyesbe csukták. Mikor onnan kiszabadult, — minthogy egyéb bűncselekmény miatt is folyt ezredénél ellene az eljárás, — félt a büntetéstől s megszökött. Állítása szerint rajta levő polgári ruhát Prezmiselben lakó kedvesétől kapta. A rendőrség Rudnyinszkyt át-

adta a katonai hatóságnak további illetékes eljárás végett.

* **Eltűnt droguista gyakornok.** Szamosi Sándor droguista gyakornok f. hó 22-én Dallos Sándor posta- és távirda segédellenőrnél levő lakásáról eltávozott és azóta nyoma veszett. Az eltűnéseol tegnap értesítették a rendőrséget, mely nyomozza az eltűntet, akinek személyleírása a következő: 14—15 éves izr. vallású, nyulánk természetű, hosszas arcú, barna hajú. Eltűnésekor szürke vászon nadrágot, csikos barna kabátot, szürke puha kalapot s nagy fűzős fekete félcipőt viselt.

* **Találtak a Szent László-téren** egy fekete bőrtárcát 24 fillér tartalommal. Igazolt tulajdonosa átveneti Vadász József rendőrbiztosnál, a rendőrség II. emelet 11. számú szobájában. Folyó hó 12-én a város határában mintagságban találtak egy sötét pej kanca lovat. Ha tulajdonosa nem jelentkezik június 5-ig nyilvános árverésen el fog árvereztetni.

* **A Püspökfürdő megnyitása** impozáns módon történt meg folyó hó 14-én, vasárnap délután. Tüzes nyári napsugár, hangos márdárdal, vig muzsikaszó, balzsamos illat jókedv töltik be a levegőt s varázsolnak tündérligetet oda, ahol a hosszú tél alatt a csendesség ütötte fel tanyáját s csak a Pece vize folydogált csendesen s a lótvsvirág várta már nehezen a kikeletet, hogy felvehesse pompás nyári öltözetét. A fürdő figyelmes és gondos bérlője Kernáts János már akkorra mindent előkészített úgy, hogy a vendégek teljes kényelemben érezhessék magukat. Volt is népvándorlás olyan, amilyet nem láttak hamarosan az öreg lótvsvok s amire az öreg erdei fák is jóváhagyólag bólintgatták évszázados koronáikat. Közel 1500-ra rugott a vendégek száma, ami egyaránt szólott a fürdő és a vendéglős országhírű nevének. Az ózondus és balzsamos tavaszi levegő, a kiváló hatású tükör és kádfürdők, az uszoda nem hiába csábította az embereket a Püspök-fürdőbe. Üdülés után a fehér asztalokhoz telepedett le a közönség, ahol a vendéglős kitűnő borai és Dankó Boldizsár Kálmán m.-pécskai zenekarának talp alá való nótái mellett késő éjjelig ünnepeiték a nagy napot, a Püspök-fürdő megnyitását.

* **Szerencsétlenségek a gyakorlótéren.** Berlinből két borzalmas szerencsétlenség hírért jelentik, mindkettő a katonai gyakorlótéren játszódott le. Az elsenborni gyakorlótéren drago-nyos katonák gyakorlatoztak, amikor — eddig még fel nem derített körülmények folytán — felrobbant egy gránát. A robbanás az egyik katonát megölte, egy másiknak a karját tépte ki, egy harmadik katona pedig a szeme vilá- gát veszítette. — A másik szerencsétlenség a kölni gyakorlótéren történt, ahol tűzerek gyakorlatoztak. Itt is egy gránát robbant fel. A szilánkok megölték egy önkéntes őrmestert, egy köztűzrenek pedig a jobb karját szakították le.

x **Szülők figyelmébe!** Jól tanuló fiuknak a legnagyobb örömet azzal szerzünk, ha egy jó lövő flóbert-puskát veszünk. Hogyha jót és olcsót akarunk venni, úgy azt csak LADÁNYI JÓZSEF puska-művesnél Rákóczi-út, Moskovits-palota lehet kapni, mert nem mindegy hogy az csak flóbert legyen, mert a legtöbb szerencsétlenség a rossz és megbízhatatlan fegyverrel történik, ma már olyan egyének is árusítanak fegyvert, akik aboz nem értenek, mert gramofon, pipa és tollhoz a fegyver nem való. M. kir. lőpor-áruda. Telefon szám 269.

x **Tavaszi vásár.** Tisztelettel értesitem a mt nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdtem s ennőfogva raktáron levő csillár készletemet helyszűke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárusítom. Régi csillárok átalakítása, galvanizálása, fémáruk rezezése, nickelzése, butorvasalás, portáldiszkek stylszerű készítése rajz és terv szerint. *Stern*, Bémer-tér, Telefon 556.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **a tavaszi és nyári szöveteim** megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik.

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x Néhai főtisztelendő **Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. Benkő A könyvkeresék. Rákóczi-ut 10.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én áthelyezi **míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi ut 5. sz.** Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Tudatom a n. é. közönséget, hogy a volt

Ifj. KOHN SÁMUEL-féle

üzletben meglevő árukat még csak

e hó végéig árusítom.

Tovább eladók is akár egészben, akár cikk szerinti partikban előnyösen vehetnek!

FLEGMAN.

Költözők figyelmébe!

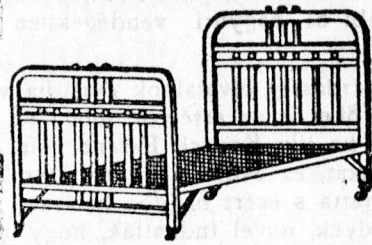
Ha venni akarunk!

Szőnyeget függőnyt ágyterítőt, — menjünk

Radó és Kertész

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám, hol június 1-ig feltűnő olcsón lesznek elárusítva. Napernyők, pongyolák, grenadinok, angol zefirekben nagy occassió!

Vas és rezubator

gyári raktári

Székrenyő 3 matraccal 19 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombaton: Cigányszerelem. (25-ik jubiléus előadása.)

Vasárnap: Vig özvegy.

A Cigányszerelem jubileuma. Jelentős esemény színhelye lesz ma este a Szigligeti színház. Lehár Ferenc csodás melódiája, pompázó szépségű operettje, a Cigányszerelem kerül ma este színihez. Diadalt diadalra aratott a Cigányszerelem invenciózus, bájos zenéje s a közönség határtalan szeretetének legjobb tanubizonyosága, hogy alig hat hónappal ezelőtt vonult be: Lhárnak ez a legújabb operettje a Szigligeti-színházba szenzációs sikerrel s máris elérkezett az első nagyjelentőségű jubileumhoz. A siker oroszlanrésze természetesen a Zsigmond Anna felejthetetlen alakításához fűződik, aki fáradszónalans lelkes buzgalommal igyekezett azon hogy a huszonötödik előadást mennél rövidebb idő alatt megünnepelhessek. A többi szereplők is, mind elismerést érdemlő munkát végeztek. Bihari Böske, Asszonyi, Mihályi kiváló játéka nagyban hozzájárult a páratlan sikerhez.

Vasárnapi előadások. Bró Lajos »Sárga lilom«-ja, a szezon legnagyobb sikertű drámai ujdonsága vasárnap kerül először színi előadásba. Mindazok, akiknek nem állott módjában a Sárga lilom eddigi előad-

saiban gyönyörködni, bizonyára őszinte örömmel veszik tudomásul, hogy Erdélyi Miklós színiigazgató ezt a nagyhatású színművet vasárnap délután előadásra tűzte ki. A vasárnap esti előadás ugyancsak nagy érdeklődésre tarthat számot. Lehár örökszepségű operettje, a »Vig özvegy« ebben a szezonban ez alálommal kerül színi először.

A jövő hét szenzációja. A Szigligeti-színház jeles művészgárdája lázasan készül a jövő hé. szenzációs műsorára, amely telve lesz meglepetésekkel a nagyközönség részére. Annyit már jóelőre elárulhatunk, hogy kedd n Romeo és Julia című örökszepségű opera kerül színi s a jövő héten lesz a bemutatója az »Eljen a király« című francia bohózatnak, amely a Vigszínházban csak nemrégiben aratott osztatlan sikert és elismerést.

EGYESÜLETEK.

A tüdővész elleni egyesület ülése. A nagyváradai tüdővész ellen védekező egyesület igazgató választmányja ma, szombaton május 27-én délután 5 órakor a városnáz bizottsági termében Fetser Antal felsz. püspök elnöklése alatt ülést tart, amelyre az egyesület tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

TÁVIRATOK.

A király komoly beteg.

Bécs, május 26.

(Saját tudósítónktól.) A király Gödöllőről nem automobilon, hanem udvari vonattal fog Bécsbe utazni. Budapesten kívül sehohsem fog megállani a vonat. Bécsben az uralkodó senkit sem fogad, sőt még a miniszteri kihallgatások is elmaradnak. A személyes jelentéseket és az összes államügyekről szóló jelentéseket is, az orvosok sürgős kívánságára csakis írásban tehetik meg, mert az uralkodónak csak nagyon keveset szabad beszélni. A király igen gyenge, s e miatt az összes tervbe vett utazások is elmaradnak. Ha jobban lesz az uralkodó az esetben valamelyik délvidéki fürdőben fogja tölteni a nyarat.

Jelölnek Szegeden és Békéscsabán.

Szeged, május 26.

(Saját tud.) A munkapárt tagjai ma értekezletet tartottak, melyen Hegedüs Lórándot jelölték, ha Hegedüs nem fogadná el a jelöltséget, úgy Jeszenszky Sándort fogják jelölni.

Békéscsaba, május 26.

(Saját tud.) A megalakult 48-as kis parasztpárt ma egyhangulag Szeghő Gábort jelölte.

Kinos jelenet József főherceg előtt.

Budapest, május 26.

(Saját tud.) József főherceg a nemzetközi Olimpiád kongresszus tagjait fogadta, amikor a teremben Polónyi Dezső és Garancsi Mihály között heves szóváltás támadt amiatt, amiért Garancsi a Margitszigeten olyan módosításokat csinált, me-

lyek hátrányára vannak a szigetnek. A jelenet kinosan érintette a királyi herceget.

A temesvári püspök beiktatása.

Temesvár, május 26.

(Saját tudósítónktól.) Glattfelder Gyula emesvári püspök ünnepélyes beiktatása vasárnap, e hónap 28-án lesz. A beiktatásra igen sok képviselő is leutazik Temesvárra.

Diaz elnök lemondott.

Mexikó, május 26.

Diaz elnök lemondása tegnap délután háromnegyed öt órakor megtörtént. Még az utolsó órákban is véres összecsapások voltak a fővárosban. Diaz a palotában maradt, melyet erős katonaság vett körül. A tömeg a palota elé akart menni, hogy megakadályozza Diaznak Veracruzba való elutazását. A katonaság sortűzet adott és igen sokan megsebesültek. A köztársasági elnökséget ideiglenesen De la Barra külügyminiszter vette át.

A repülés halottja.

London, május 26.

Egy Benson nevű ifjú pilótanövendék tegnap este Hendonban egy próbarepülés alkalmával lezuhant és halva maradt.

NYILTTÉR.

REISZ MIKSA butorgyára

Nagyvárad,

Rákóczi-út 14. szám alatt

(„APOLLÓ” mellett).

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitűnő** hiru **nevű**

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth u. 2.

Fekete Sással szemben

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKE

Irtá SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.) 13

De ami leginkább bántotta a rossz indulatú gyűlölködő leányt, az azon körülmény volt hogy a Somlyaiék örökösödje, minden bizonyítással nagyobb vagyont birtokába jut, mint ő maga, ki testvérevel is osztozik szülei vagyonában, amely mindenestre jóval kevesebb volt a Somlyayékénál.

Kellemetlenül volt meglepve, amidőn édes anyját egy nagy társaság közepén találta, még pedig olyannyira elmerülve valaminek megtárgyalásába, hogy egyelőre kilátása sem lehetett a vele való tete a tete-re.

IV.

Midőn Margit elvált barátjéétől, egy kis csoporthoz sietett, hova mint házi kisasszonynak illemből kellett csatlakoznia. E csoport két leányból és egy idős házaspárból állott, egy családost alkottak ők négyen s szerénységük tiltotta a többi és nagyuri vendégekhez keveredniök.

Egy gazdasági hivatalnok családja volt ez. Meghívták őket is az estélyre, mivel ez említett család fia ifjú Kovách Ferenc volt az, aki Hollódy Pistát, ez évben nagy nevezettségűhöz juttatta s ezért nagyon hálásak voltak neki Hollódyék, mivel tudhatták, hogy a fiatal Kovách kitaratása erélye nélkül ez soha nem sikerülhetett volna.

A fiatal ember, ki különben okleveles mérnök volt, egy kissé távolabb állott a jelen pillanatban családjától s a helybeli főszolgabíró eleven csinos leányának csapta a szelet. Szép uri megjelenésű fiu volt, okos meggyerő és szerény. Mulattatta a két leánykát Klárát és Irént, de sokszor és igen szomorúan pihentette szemét szülein és testvérein, kik — gondolá fájó szívvel — bármily megtiszteltetés volt rájuk nézve a meghívás, annyira nem illettek az előkelő csoportba. Nagyon fájt becsületes szívének, hogy szeretteit ekként elhanyagolva s a többiektől elszigetelve látta.

Mint felderült komoly nyugodt arca amidőn egyszerre magát a házikisasszonyt, Hollódy látta feléjük közeledni, s a kedves gyermek annyira vitte nyájasságát, hogy karját ölté a két leánykáiba, s úgy vonszolta vitte őket magával a társaság kelőközepébe.

— Jertek lányok Sári, Ica, hisz már kezdődik a tánc csak nem fogtok előle elrejtőzni.

A nővérek zavartan s hálásan mentegelődztek, s egynehány perc múlva repült a két szép leány a táncosok karján kipihult arccal, boldogan, csakugy mint a többiek, kik náluknál előkelőbbek s gazdagabbak voltak ugyan, de szépségben, jószágban s ügyességben a legtöbb nem mérkőzhetett, ez egyszerű, de jól nevelt kedves leánykával.

Kis vártatva rá a fiatal Kovách lépett a házi kisasszony elé, s őt táncra felszólítva, egyuttal meleg elismerő szavakkal mondott köszönetet páratlan jószágért melylyel kis nővéreit oltalmába sziveskedett venni.

— En csak felvidítottam a leánykákat, kik megrettenve a sokaságtól egészen félre húzóda állottak. Tudom hálásak nekem ezért a fiatal emberek, mert néze, hogy azóta kézzől kézzé járnak.

A pillantása, a mely miközben beszélt. Kovách szeméből érte őt, sokkal több a hálásnál, s nagyon veszedelmesnek mondható egy fiatal ember részéről, aki az olyan leánytól, mint táncosnője volt egy igen nagy távoltságban állott.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabonatőzsdén tegnap szilárd volt az irányzat, ugy határidőkben, mint készáruban.

Határidők sáralata:

Májusi buza	— — — —	12 38
Októberi buza	— — — —	11 32
Októberi rozs	— — — —	9 38
Októberi zab	— — — —	7 77
Juliusi tengeri	— — — —	6 52
Augusztusi tengeri	— — — —	6 64
Augusztusi repce	— — — —	14 40

SZERKESZTŐI PÓSTA.

P. K. — Nagyvárad. Diszebédeken diszmagyarban nem szoktak megjelenni. Világi egyének frakkban, vagy szalonöltönyben jelennek meg. Helytelen azonban, hogy a meghívottak egy része frakkban, másrésze szalonban jelenik meg. Mint értesülünk, a püspöki beiktatás alkalmából adandó diszebéden szalonöltönyben vesznek részt a meghívott polgári előkelőségek.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyvárad.

Felhívás elővételi jog gyakorlásra.

Folyó év május hó 4-én megtartott közgyűlésen hozott határozattal a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár r. t. Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. cég alatt fuzionált; ugyanezen közgyűlés 8000 drb 400 korona n. é. új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének 5.600.000 koronáról

Nyolc millió nyolcszáz ezer koronára leendő felemelését

határozta el.

Ezen 8000 drb új részvényből 1000 drb a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank részvényesei részére 470 korona árban fix átengedett, míg a többi 7000 drb részvény átvételére az Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvényeseinek biztosított az elővételi jog, minden 2 drb Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvény után egy drb új részvényre a közgyűlés által megállapított 470 korona árban.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre **elővételi jogukat bezárólag folyó év május hó 31-ig gyakorolják.** Minthogy pedig a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár r. t. részvényeinek kicserélése csak később fog megtörténni, így az elővételi jog gyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett a régi Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank, illetve a régi Központi takarékpénztár r. t. részvényei mutatandók be. Így minden 3 drb bankrészvény után (4 Egyesültnek felolván meg) 2 drb új részvényre és 2 drb Központi takarékpénztár részvény után egy új részvényre van elővételi jog fentartva.

Az elővételi jog gyakorlása intézetünk Bémer-téri, avagy Nagyteleki-utcai pénztáránál teljesíthető. Az elővételi jog folyó hó 31-én megszűnik.

A befizetések 1911. december 15-ig tetszés szerint részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi jog gyakorlásakor részvényenként 70 korona fizetendő.

Az új részvények 1912. évtől kezdve részesülnek az üzleti haszonban, míg a folyó évre a befizetések után 5 százalék kamatot térítünk meg.

A közgyűlés által meghatározott 470 korona vételárból 400 korona az alaptőkét illeti, míg a 70 koronából a költségek levonatnak és a maradvány a rendes tartalékalaphoz csatoltatik.

A 470 korona vételárban befoglaltatik a kiállítás díj és bélyegilleték is.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10. §-ának a késedelmes befizetésére vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1911. május hó 5-én.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Tkp. R.-t igazgatósága.

327

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszteendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő péküzletemet cukrászdai sütemények készítésével kibővítve, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű tiszta teavajból készült vajás sütemények, továbbá torták, piskóták, Perfék, fagyaltok és minden szakmába vágó cikkek nálam naponta frissen állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Megrendelések pontosan azonnal teljesíttetnek és házhoz küldetnek. Tisztelettel:

Deutsch Benjámín,

Főüzlet: Szacsy-utca 41 szám.

Fióküzletek: Szent László-tér Rimanóczy-ház. Szent János-utca 4. szám, Rákóczi- (Fő)-utca 22. Középegyház.

Telefon szám 39.

27

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsoru —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérlelője.

MEGELŐZOTT MOSKOVITS ANATOMIAI CIPOGYÁR

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra. 161

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyás 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindegyik izzólámpa különlegességek, fényképes lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ivlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

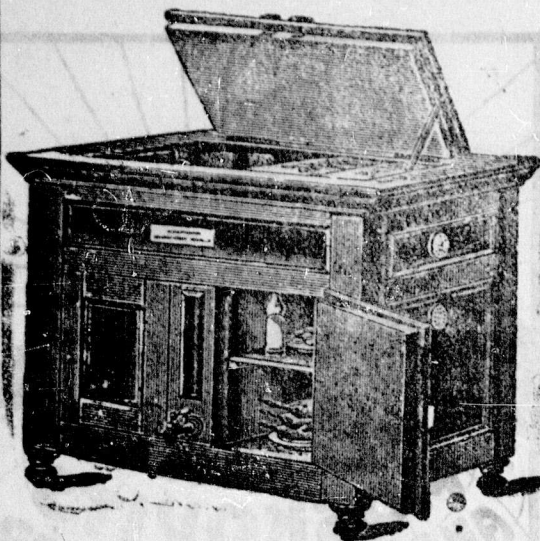
Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Jégszekrények

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10	1250	1450	17

Vajkőpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	360	480	560

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
Modern konyhaberendezések zománcos és Alumínium edényekből.

Telefon 390.

TANSOLY és RISZTÓ különleges ségek vaskereskedésében.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

4726—1911. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A város tanácsától nyert megbízás folytán a Páris patak vasbetétes beton zárt csatornája építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó év július hó 4. napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

700 méter hosszú, 3,5 méter széles és 3,32 méter magas boglyaalakú szelvényvel készítenő vasbetétes beton zárt csatorna.

Ajánlatot csak az összes munkálatokra lehet tenni, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Bánatpénzül 250.000 koronáig ez ajánlati összeg 5 százaléka ezen felüli összeg után 2 százaléka teendő le a város házipénztárába.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezébe 1911. évi július hó 4. napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni.

Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis egységárak megjelölése mel-

lett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsát a pályázók rendelkezésére, vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységi árakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek, ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések 10 koronáért megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ösmeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1911. május hó 20.

Komlóssy József,
tanácsnok mint az árverési
küldöttség elnöke.

364

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradon.

Felhívás elővételi jog gyakorlására

A »Biharmegyei kereskedelmi ipar és terményhitelbank« és a »Központi takarékpénztár rt.« egyesülése alkalmából a Biharmegyei bank részvényeseinek az igazgatóság azt az előnyt biztosította, hogy az Egyesült intézet újonnan kibocsátandó 8000 drb részvényéből 1000 darabra az elővételi jog csak a Biharmegyei bank részvényeseinek tartatott fenn, míg a fenmaradt 7000 drb. új kibocsátású részvényre az elővételi jog az Egyesült intézet összes részvényeseit illeti meg a külön felhívásban részletezett módokat szerint.

A fenti 1000 drb. részvényre a Biharmegyei bank részvényesei az elővételi jogot folyó hó végéig gyakorolhatják olyképp, hogy minden 3 darab Biharmegyei bank részvény után 1 drb új kibocsátású Egyesült intézetbeli részvényt vehetnek át K 470 árnban, melyből K 70, — az elővételi jog gyakorlása alkalmából, a további K 400 ez év december 15-ig befizetendő.

Önként értendő, hogy ezen külön kedvezmény nem érinti a Biharmegyei bank részvényeseit, ezen felül megillető azt a jogát, hogy a külön felhívásban részletezett módokat szerint minden 3 darab Biharmegyei bank régi részvény után 2 drb. Egyesült intézetbeli új kibocsátású részvényt ugyancsak K 470 árnban jegyezhesseken úgy, hogy végeredményben minden 3 drb Biharmegyei bank részvény után 3 drb új kibocsátású Egyesült Biharmegyei Bank és Központi takarékpénztár részvényre gyakorolható az elővételi jog.

Nagyvárad, 1911. május hó 5-én.

Az igazgatóság.

328

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szájviz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »
3 » Thymol	20 »
1 » Stomatin	20 »
1 » tégly Odontin fogpaszta	55 »
1 drb Odontin betét	35 »
1 üveg Picavan	98 »
1 üveg Bay Rum	35 »
1 » Jera violette brillantin	30 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantin	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » » kivonat	75 »
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.
1 tégly Margit crém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Dianna szappan	65 »
1 dob Lickner puder	38 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Fmke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
3 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »
1 » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	88 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kézfinomító	20 »
1 üvegtégely tejcrém	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé bajuszkefe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkefe	05 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 mtr vörös gumicső	60 »
Egynegyed Ko Brunz watta	35 »

305

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fei nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az ákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!